

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

FOU nu

2011

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning av det gångna året.....	3
2	Verksamheten	6
	Arbete med att nå uppsatta mål och uppdrag.....	7
2.1	Aktiviteter.....	11
2.1.1	Aktiviteter under året	11
2.1.2	Utvecklingsprojekt.....	15
2.1.3	Utvärderingsprojekt.....	18
2.1.4	Forskningsprojekt.....	19
2.1.5	Handledning och nätverk	21
2.2	Ej genomförd aktivitet som planerades i verksamhetsplanen för 2011	22
3	Medarbetare	23
3.1	Ledarskap/medarbetarskap	23
3.2	Arbetsmiljö och hälsa	24
3.3	Personal och kompetensförsörjning.....	24
3.4	Jämställdhet och mångfald.....	28
4	Ekonomi.....	29
4.1	Mål för verksamheten.....	29
4.2	Resultaträkning	29
4.3	Aktiviteter/uppföljning.....	29
5	Framtidsplaner.....	30

1 Sammanfattning av det gångna året

Den första januari 2011 bytte FOU äldre norr namn till FOU nu. Ett nytt samverkansavtal trädde i kraft där samtliga sju kommuner dvs Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna stad, Upplands-Bro och Upplands Väsby samt Stockholms läns landsting kom överens om att samverka för utveckling och forskning inom äldreområdet. Tillägg i uppdraget är att FOU nu:s arbete ska leda till nytta för äldre personer samt personer som omfattas av personkrets 1-3 (Lag 1993:38) om stöd och service till vissa funktionshindrade) som bor eller vårdas inom parternas ansvarsområde. Därutöver ska FoU-enhetens verksamhet leda till nytta för de personer som vårdas på de geriatriska klinikerna i området. Arbetet som bedrivs vid FOU nu omfattar hela FoU-området av forskning, utvecklingsarbete, utvärdering och kortare utbildningssatsningar. Avtalet gäller tillsvidare från och med 2011-01-01 och förlängs ett år taget såvida inte någon av parterna skriftligen säger upp avtalet senast 9 månader före avtalstidens utgång.

Fokus för verksamheten under 2011 har varit att arbeta med att initiera och driva utvecklings-, forskningsprojekt och/eller förändringsarbete, samt att handleda och skapa mötesplatser till exempel i form av nätverk, FoU-caféer eller seminarier. Strävan är att arbetet har sin förankring i den lokala praktiska äldrevården och äldreomsorgen, dvs. där den nya kunskapen ska omsättas.

Viktiga projekt som bedrivits där man kan säga att FOU nu bidragit alternativt har goda förutsättningar att bidra till ökad nytta för brukarna/patienterna är till exempel projekten; Bemötande av äldre personer med psykisk funktionsnedsättning; Palliativ vård i SÄBO; stöd till införandet av de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom; och stöd för utveckling inom både vård och omsorgsboenden och Jakobsbergsgeriatriken för utveckling av studentplatser inom verksamhetsförlagd utbildning, VFU.

Projekt om framtidens äldrevård och äldreomsorg har utvecklats under året. Arbetet med att utveckla processer som möjliggör för FoU-verksamheten att vara ett lokalt nav för

nätverk, samverkan och kontakter mellan universitet och högskolorna och vård- och omsorgsverksamheterna (arbetsplatserna). Detta för att bidra till att göra omsorgen och vården om äldre och funktionshindrade personer till attraktiva arbets- och studerande miljöer som på sikt även utvecklas till goda forskningsmiljöer som kan göra vården och omsorgen mer evidensbaserad.

FOU nu:s verksamhet ska bidra till att möjliggöra livskvalitet, ökad vård och omsorgskvalitet utifrån forskningsbaserad kunskap samt bidra till ökad delaktighet för äldre personer. Verksamheten ska också stimulera och uppmuntra personal inom äldreomsorg och äldreomsorg att utveckla och fördjupa kvaliteten i sitt arbete. Det övergripande syftet med FOU nu är att det är en forsknings- och kunskapsbaserad verksamhet där:

- ◆ Projekt som bedrivs leder till en positiv och reell förändring hos alla involverade parter.
- ◆ Effekter av de insatser som görs ska kunna utvärderas och/eller på ett systematiskt sätt följas upp så att slutsatser och lärdom kan dras.
- ◆ FOU nu ska kunna fungera som en katalysator eller referenspunkt, samt vara en källa för inspiration och sprida glädje och lust till utveckling och förändring.
- ◆ Utvecklings- och förändringsprocesser är ständigt pågående processer och arbete som görs måste kunna omsättas i praktiskt handlande, därför är det avgörande för ett projekt att ledningen där projektet bedrivs är engagerad och att den även tar ansvar för implementering av resultat som uppnås.

FOU nu har under 2011 växt och under året har 14 personer, var av fem disputerade. Tio av medarbetarna finansieras via externa medel, dvs. de finansieras genom sökta medel utanför FOU nu:s basfinansiering. Samtliga medarbetare får den ”tekniska befattningen” av handläggare, det beror på att inom ramen för SLSO:s personalsystem finns inte befattningen forskare eller projektledare, dock är samtliga väl meriterade för FoU-arbete. Viktigt är att personer som arbetar vid FOU nu har hög kompetens inom sitt område samt även är goda pedagoger. Några av medarbetarna vid enheten delar sin arbetstid med annan arbetsgivare och det ses som ett gott komplement till verksamheten

att dessa personer har en ytterligare förankring inom äldrevården, äldreomsorgen eller ett universitet.

2 Verksamheten

Inriktningen under 2011 har fokuserat på att arbeta med utvecklings-, förändringsprocesser eller forskningsprojekt för att öka kvaliteten på omsorg och vård inom äldreområdet, både inom kommunal äldreomsorg och landstingsfinansierade vårdverksamheter. Utvecklings- och förändringsprocesser inom området funktionshinder har också inletts.

För att ett arbete ska lyckas, implementeras och sedan användas i det dagliga vård- och/eller omsorgsarbetet krävs lokal förankring, delaktighet i arbetet och stöd för processer och projekt samt att både det övergripande och lokala ledarskapet är engagerade.

Planen för strategisk och riktad kommunikation och marknadsföring i form av en hemsida och ett nyhetsbrev, har fortsatt att utvecklas under 2011. All kommunikation som har utgått från enheten har riktats specifikt till olika målgrupper, till exempel till ledningspersoner, pensionärer/brukare, olika personalgrupper mfl.

FOU nu leds av en styrgrupp, bestående av en representant för varje ägare samt en representant från Stockholm läns sjukvårdsområde. Gruppen har träffats 4 gånger under året. Ett FoU-råd finns för att föra fram ämnen, utmaningar eller projektidéer från respektive kommun till verksamheten. Detta råd har träffats 4 gånger under året.

Arbete med att nå uppsatta mål och uppdrag

Nedan redogörs för hur FOU nu arbetat för att uppnå målen som sattes i verksamhetsplanen 2011.

- ♦ **Mål:** FOU nu ska vara en forsknings- och kunskapsbaserad verksamhet där effekterna av nyttan av vård- och omsorgsinsatser kan mätas och utvärderas.

Måluppfyllelse: Målet anses vara delvis uppfyllt genom pågående eller avslutade projekt/processer och aktiviteter. Då detta mål är under kontinuerlig utveckling går det inte att hävda att det går att uppfylla till fullo. Samtliga projekt, arbeten eller processer som startats under året har haft en tydlig projektplan som inkluderar en tydlig utvärderingsplan eller måluppfyllelseplan. I arbeten där parametrar för kvantitativa data varit möjliga har sådana tagits med. Kvalitativa data utifrån upplevd effekt har i högre utsträckning kunnat inkluderas i utvärderingarna. Att direkt mäta effekter av insatser på brukare har gjorts där det varit möjligt och befogat. Det händer att anhöriga/närstående fått svara för brukares upplevelser.

Projektet Bemötande av äldre personer med psykisk funktionsnedsättning har genom medverkande personer, sin struktur och innehåll lett till direkta praktiska konsekvenser för den äldre personen. Fokus i interventionen har varit att skapa trygga möten mellan personal och brukare.

I arbetet med att utvärdera projektet Palliativ vård i SÄBO, PVIS, som görs utifrån både kvantitativ data och kvalitativ data mäts direkt effekterna av insatta åtgärder hos både den boende och dennes anhöriga/närstående samt hos personalen som fått utbildning samt även av organisationen av vården och omsorgen. Genom att en baslinjestudie genomfördes av personalen innan utbildningsåtgärder startade går det att jämföra data före och efter projektet. Likaså går det att genom registerstudier följa vårdtagarens väg inom vårdsystemet den sista tiden i livet. En gedigen rapport från det arbetet delgavs projektets styrgrupp den 27 oktober 2011. Fortsatt arbete med att stärka hållbarheten av

resultaten kommer att ske. Likaså kommer önskemål från flera av FOU nu:s ägarkommuner om att tillhandahålla utbildning i palliativ vård att beaktas under 2012.

Projektet Uppföljning av läkemedelsbehandling för personer med diagnosen Alzheimers sjukdom kommer att generera kunskap om hur läkemedelsbehandlingen fungerar och följs upp för personer med demenssjukdom, således en uppföljning av hur vårdkedjan fungerar gällande bromsmediciner vid demenssjukdom.

- ♦ **Mål:** FOU nu ska främja lokalt förankrad kunskaps- och metodutveckling och arbetet som görs ska leda till nytta för de äldre personer/patienter samt personer som omfattas av personkrets 1-3 inom de kommuner och Stockholms läns landsting som utgör ägarna.

Måluppfyllelse: Målet anses vara delvis uppfyllt genom de projekt/processer och aktiviteter som genomförts under 2011. Några idéer för förändrings- och utvecklingsarbeten har resulterat i att konkreta projekt startats och kommer att fortsätta 2012. De processer som FOU nu engagerar sig i har tydligt tagits fram och förankrats utifrån lokala behov samt med den lokala ledningen där arbetet/projektet eller förändringsprocessen ska genomföras. En tydlig mottagare har funnits för alla projekt. Inga projekt får starta om arbetet inte är förankrat lokalt, och/eller i styrgruppen. Den lokala ledningen där ett arbete utförs måste tydligt vara engagerad i utvecklingsarbetet samt kunna ta ansvar för att arbetet vidmakthålls efter projekttidens slut och utifrån resultatet av utvärderingen av arbetet/projektet. Innan ett arbete påbörjas ska roller och ansvarsfördelning tydligt diskuteras och man ska komma överens. Det är alltid den lokala ledningens ansvar att se till att ett arbete/projekt eller process som man har kommit överens om att genomföra, verkligen kan genomföras i praktiken, sedan är det den lokala ledningen tillsammans med kommunens ledning (eller personer som kommunen utser) ser till att sprida resultaten av genomförda arbeten till övrig personal eller verksamhet/er inom kommunen.

Flera kommunala projektledare och medarbetare i landstinget har under året fått handledning av FOU nu. Genom dessa handledningsinsatser har arbeten anpassats till

lokala sammanhang och villkor för att säkerställa förankring och fortsatt hållbarhet av arbetet.

- ♦ **Mål:** *Verksamheten ska samverka med högskolor/ universitet, och andra FoU-enheter och verksamheter inom äldre och funktionshinderområdet.*

Måluppfyllelse: Målet anses vara uppfyllt genom pågående eller avslutade projekt/processer och aktiviteter. Samverkan finns mellan samtliga relevanta högskolor/universitet inom länet. Flera av forskarna vid FOU nu handleder studenter på magister- eller forskarnivå i samverkan med högskola/universitet. Forskare vid FOU nu föreläser regelbundet för studenter vid högskolorna/universitet.

FOU nu har deltagit i de regelbundet återkommande träffarna med de övriga äldre FoU-enheterna i länet samt med den lokala FoU-enheten inom socialtjänsten samt deltar i det nationella nätverket, FoU Valfärd. FOU nu har även kontakter med nätverk inom EU och har sökt forskningsmedel för ett forskningsprogram som syftar till att studera genus och ålder.

Samverkan har skett med Aging Research Centre, ARC, genom bland annat forskarutbyte och samverkan i seminarium vad gäller multisjuklighet och åldrande på Socialdepartementet.

FOU nu deltar också i forskarnätverket Pedagogy, Education and Praxis (PEP), som syftar till att stärka och utveckla den praktikinrä forskning inom olika områden, som exempelvis skola, vård och omsorg.

Inom funktionshinderområdet har samverkan med CARPE på ett konkret sätt inletts och verksamheterna söker nu EU-medel gemensamt med även FoU Södertörn och landstingets FoUU enhet Habilitering och hälsa.

Forskare vid FOU nu har även deltagit i framtagandet av en nationell forskarutbildning i demokratiska kunskaps- och förändringsprocesser genom nätverket SPARC (Swedish Participatory Action Research Community).

FOU nu har även bidragit i utveckling av Stockholms läns landstings Folkhälsoenkät vad gäller frågor som berör personer över 65 år och äldre.

- ♦ **Mål:** *Förhållningssättet är att arbete som bedrivs vid FOU nu ska utgå från ett kritiskt, vetenskapligt förhållningssätt.*

Måluppfyllelse: Målet anses vara till största möjliga del uppfyllt genom nedanstående projekt/processer och aktiviteter. Då detta mål kan sägas vara under kontinuerlig utveckling är det inte rimligt att hävda att det kan uppfyllas till fullo. Projekt eller utvecklingsarbeten som bedrivs av eller får stöd av FOU nu utgår från befintlig (bästa tillgänglig evidens) kunskap, forskning eller erfarenheter inom det specifika ämnesområdet. Detta görs genom litteratur- och erfarenhetssökning innan ett arbete påbörjas. Kunskap och metoder granskas för att utvecklas. Externa och interna processer används där olika projekt belyses och ifrågasätts. Disputerade forskare är involverade som vetenskapliga ledare vid varje projekt. Flera projekt har även forskare från universitet/högskola som medverkar i metodutvecklingen. Genom projekt- och metodhandledning och genom involvering i olika utvecklingsprojekt i verksamheterna (styrgrupper för projekt etc.) verkar vi för att arbetet utgår ifrån ett vetenskapligt förhållningssätt.

- ♦ **Mål:** *Verksamheten ska utifrån bästa tillgängliga kunskap (evidens) och praxis bidra till att äldreården, äldreomsorg och LSS-verksamheter blir en lärande, flexibel och högkvalitativ verksamhet.*

Måluppfyllelse: Målet anses vara uppfyllt genom pågående eller avslutade projekt/processer och aktiviteter. Allt arbete/projekt eller förändringsprocess där FOU nu är engagerat måste ha en tydlig förankring i den lokala organisationen där arbetet sedan ska göras och där effekterna av insatserna, efter utvärdering, är tänkta att implementeras. Den lokala ledningens engagemang och stöd är avgörande för utfallet av arbetet samt för att ett lyckat förändringsarbete ska bli bestående och hållbart. Genom att kontinuerligt kommunicera och diskutera utifrån ”Förändring pågår” sker ett arbete med att påverka

synen på kunskap, förändring och utveckling där lärande är en naturlig del av vardagen och sker integrerat i arbetet, inte något som sker i en kurslokal eller skilt från arbetsplatsen. Inom FOU nu pågår en kontinuerlig dialog och diskussion angående metodik för lärande i arbetslivet, ett område som vi anser vara av avgörande betydelse för förändringsarbete och utveckling är att metoder för hur vuxna lär behöver ständigt utvecklas och stödjas.

2.1 Aktiviteter

Nya processer har startats under 2011 men FOU nu har även fortsatt att arbeta med processer och projekt som tidigare startats. Processer eller projekt som FOU nu engagerar sig i ska ha tydliga strukturer för projektupplägg, projektledning, utvärdering, såväl som för spridning och implementeringsstöd av resultat som nås. Tidigt i planeringen ska diskussioner föras om projektets hållbarhet. Hållbarhet för hur den kunskap, metod eller förändring som tas fram används och säkras. Andra aktiviteter som är viktiga att framhålla är följande:

2.1.1 Aktiviteter under året

Det är viktigt för FOU nu att fortsätta arbetet med att kommunicera om vikten av forsknings- och utvecklingsarbete samt för att presentera och implementera resultat, ny kunskap och metoder som tagits fram, t.ex. i form av seminarier, nätverk, konferenser, workshops eller erfarenhetsutbyten. Tanken är att öka kontakterna mellan verksamhetsnära lokalt utvecklingsarbete, forskning och utbildning.

Under 2011 har olika ”kunskaps- och spridningsaktiviteter” genomförts, exempelvis;

En projektidé om att kvalitetssäkra biståndsbedömning inkom. FOU nu anordnade därför ett erfarenhetsutbyte dit samtliga biståndsenheter i kommunerna inbjöds. Fyra kommuner deltog. Socialstyrelsen medverkade och berättade om deras modell som har utarbetats för systematisk och strukturerad dokumentation för att beskriva äldres behov och insatser, enligt socialtjänstlagen, med ett nationellt fastställt fackspråk. Detta följdes

upp av ett seminarium i Sollentuna, där FOU nu medverkade som moderator och där modellen ytterligare diskuterades. FOU nu fortsätter att följa arbetet inför implementering av modellen.

Under året har FOU nu bevakat frågor som rör funktionshinder, bland annat genom kontakter med CARPE och FOU Södertörn för planering av gemensam forskning och utveckling i framtiden, även andra kontakter har tagits med representanter från olika handikappförbund. FOU nu har också haft kontakter med Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Socialdepartement och Handisam för att förhöra sig om möjliga framtidssatsningar. En inspirations- och utvecklingsdag anordnades i maj 2011, med visionen att identifiera framtida utvecklingsidéer för personer med funktionsnedsättning. Under dagen redovisade representanter från varje kommun erfarenheter från fältet, likaså behov av forskning och utveckling. Ytterligare presentationer gjordes av inbjudna forskare från FOU Södertörn respektive Gävle Högskola och närvarande representanter från brukarorganisationer samt medarbetare från FOU nu. Drygt 40 personer deltog i seminariet. Önskemål om forskning och utvärdering framkom under dagen och några av synpunkterna var t.ex. utveckling av daglig sysselsättning och arbete, utveckling av insatsen boendestöd, utveckla verksamheten för att kunna möta äldre människor med funktionshinder.

Idéseminarium utifrån projektet Trygga möten har anordnats i Ekerö, Sundbyberg, Järfälla, Upplands-Bro, Upplands Väsby och Sigtuna för att ge möjlighet att diskutera hur vi, utifrån varje verksamhets behov och förutsättningar, kan arbeta gemensamt för att ge bästa möjliga vård och omsorg till äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar. Målgruppen var verksamhetsföreträdare inom primärvård, psykiatri, geriatrik och äldreomsorg samt företrädare för pensionärs- och handikapporganisationer. Deltagare har vid de olika tillfällena varierat mellan 10 och 35 personer.

Ett dialogseminarium anordnades för att diskutera Äldrepsykiatrins utveckling i nordvästra Stockholm samt för att sprida kunskap om erfarenheter och lärdomar från projektet Trygga möten. Målgruppen var beslutsfattare inom vård och omsorg. Susanne

Rolfner Suvanto, SKL (tidigare Socialstyrelsen) inledde med att ge en bakgrund till varför äldrepsykiatri i Sverige är ett eftersatt område. Lärdomar och resultat från projektet presenterades sedan och följdes av gruppdiskussioner utifrån frågeställningar kring vård, omsorg och samverkan. Cirka 45 personer deltog.

Tillsammans med många utställare medverkande FOU nu på Anhörigdagen, En dag för anhöriga, i Stockholms Stadshus den 1 oktober. Där visades också utställningen ”Minnet sviker men känslan lever kvar”. Denna utställning består av 9 roll-ups utifrån en målarkurs där personer med demensjukdom och deras anhöriga deltog. Utställningen har även visats i Upplands-Bro, på Jakobsbergs sjukhus och i Solna stadshus, och kommer att visas på andra ställen vidare under 2012.

FOU nu deltog i arbetsgruppen från Karolinska Folkhälsoakademien (Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet) rörande framtagande av Stockholms läns folkhälsoenkät för 2011 och anpassat den till personer över 65 år. Under 2011 har FOU nu bidragit med att sprida resultaten från denna undersökning.

FOU nu deltog vid Solnas kvalitetsdag och berättade där om projektet PVIS och dess utvärdering samt projektet Samband mellan serviceinsatser i ordinärt boende och fysisk tillgänglighet. FOU deltog också vid Alzheimer-dagen i Upplands-Bro där utställningen ”Minnet sviker men känslan lever kvar” visades samt att ett föredrag hölls om tvång och skydd i demensvård.

Utöver ovanstående har ytterligare informationstillfällen varit att träffa kommunala nämnder, och landstingets beställarstyrelser och pensionärsråd, samt olika intressegrupper för äldre såsom SPF, PRO med flera grupper.

Personal från FOU nu har deltagit i olika utbildningsaktiviteter och konferenser för bland annat personal inom äldreomsorg, äldreomsorg och funktionshinderområdet, likaså för studenter på olika utbildningar, pensionärer, anhöriga med flera grupper, bland annat i; Geriatriskt Forum, Patientsäkerhetsdagen, Äldreomsorgsdagarna, SKL – Multisjuka

äldre, Hjälpmedelsinstitutets Informations- och Demonstrationsdagar, Nordic Welfare/Nordens välfärdscenter - Konferens om välfärdsteknologi och brukarmedverkan, Socialdepartementets och SKL:s seminarium om Patient- och brukarmedverkan, Vägar till rättigheter, Mänskliga Rättighetsdagarna.

Ytterligare ett sätt att arbeta med informationsspridning är via Hemsidan som under året kontinuerligt uppdaterats och har utvecklats. Nyhetsbrevet har utkommit med 4 nummer under året. Nyhetsbrevet når närmare 1 000 mottagare per utskick.

Beräkningar för att möta framtida behov inom äldreården visar tydligt att behovet av välutbildad personal ökar markant efter 2015. Ett centrum för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i geriatrik och forskning (CGUF) har etablerats under 2011 på Jakobsbergs sjukhus. Därmed har antalet studenter från olika högskolor i länet ökat som har beretts meningsfull träning och möjlighet för att ta bättre del av vad äldreården (geriatriken) har att erbjuda efter studierna. Jakobsbergsgeriatriken, Stockholmsgeriatriken och Danderydsgeriatriken samverkar i detta arbete och studentsalar har etablerats för att ta emot fler studenter i VFU än tidigare. Socionomstuderande från Stockholms universitet, ingår också i detta arbete. Studenten ges möjlighet att träna i multiprofessionella team och daglig reflektion är rutin. Kommunerna har erbjudits att inkomma med förslag till lämpliga vård- och omsorgsboenden som tillsammans med FOU nu och CGUF skulle kunna utvecklas till att bli utbildningsäldreboenden. Hitintills har ett fåtal vård- och omsorgsboenden anmält intresse från endast två kommuner.

All personal både från kommunala/privata vård och omsorgsboenden samt från de tre geriatrika klinikerna samt ASiH Långbro park och Nacka, har erbjudits att delta i en handledarutbildning om 7,5hp på Jakobsbergs sjukhus. Kursansvarig har varit Sophiahemmethögskola. Fem personer från ett vård- och omsorgsboende (utbildningsäldreboende) har deltagit. Totalt har 30 personer deltagit under vårterminen 2011 och 27 deltagare under höstterminen 2011.

2.1.2 Utvecklingsprojekt

Några exempel på projekt som engagerat samtliga ägarkommuner under 2011 är; Trygga möten - Bemötande av personer med psykisk funktionsnedsättning. Medaktör i detta projekt är Psykiatri Nordväst. Detta projekt stöds av medel från Socialstyrelsen och kommer att pågå fram till slutet av 2012. Projektet har beviljats ytterligare medel för att fortsätta arbetet med implementering samt kompletterande utbildning. I mars 2011 arrangerades första uppföljningstillfället för etapp tre (Upplands Väsby, Sigtuna) med sammanlagt ca 30 deltagare. Uppföljning två för alla etapper arrangerades i maj 2011 med temat "Beteendestörningar vid demens". 180 personer deltog. Ett uppföljningstillfälle anordnades under hösten 2011 med temat "Transkulturella aspekter på arbetet med äldres psykiska hälsa" ca 50 personer deltog. En förkortad version av basutbildningen med inriktning mot biståndshandläggare och sjuksköterskor genomfördes under våren 2011, 18 personer deltog. Likaså genomfördes en utbildning riktad mot personal inom dagliga verksamheter hösten 2011, 22 personer deltog.

Arbetet med handledarnätverk fortsatte under 2011. Fyra nätverk är igång och har träffats 2 ggr per termin, ca 10 handledare har deltagit vid de olika tillfällena. Utveckling av projektet Trygga möten (äldrepsykiatriprojektet) fortsätter 2012. Idéseminarierna som har genomförts i samtliga kommuner under 2011 kommer att följas upp. Ytterligare bas- och handledarutbildning kommer att erbjudas till de verksamheter som inte deltog vid tidigare tillfällen. Likaså kommer en utbildning riktas till verksamhets- och enhetschefer med fokus på ledarskap under förändrings- och utvecklingsarbete samt psykisk ohälsa. Utvärderingsarbetet av kompetensutvecklingsprojektet kommer att avslutas under 2012.

Projektet Palliativ vård i livets slutskede i särskilt boende för äldre som berör samtliga ägare avslutades under året. I detta projekt inkluderades de lokala ASIH-enheterna som servar respektive ägarkommun. Totalt har 72 SÄBO involverats och över 3 000 medarbetare har utbildats i palliativ vård. Totalt med anhöriga, ledningar och MAS beräknas ca 5 000 personer ha berörts av projektet. Gemensamt syfte var att öka kvaliteten på vården i livets slut för personer som bor i särskilt boende för äldre, med

avseende på omvårdnad och bemötande. Ytterligare ska personalen öka sin förståelse för betydelsen av, och tränas i att arbeta i team kring en döende person. Brukarnyttan med detta projekt är att, genom att personalen får ökad kompetens och förståelse för betydelsen av gott bemötande och viktiga omvårdnadsinsatser samt för teamarbete kan deras trygghet att möta döende personer öka så att alla som bor i särskilt boende får en god död. Det utbildningsmaterial som togs fram genom PVIS hösten 2010 har varit mycket efterfrågat. Materialet har erbjudits och delats ut kostnadsfritt inom 75% av kommunerna i Stockholms län. En film som ska inspirera SÄBO att registrera i palliativa registret har producerats under året. Rapporten från utvärderingen av PVIS lades fram till projektets styrgrupp i oktober 2011. Det fortsatta arbetet med att säkerställa hållbarheten av goda exempel kommer att fortsätta under 2012.

En överenskommelse mellan Socialdepartementet och SKL har tecknats om en treårig satsning, 2010 - 2012 under mottot "Bättre liv för sjuka äldre". Detta innebär bl.a. ett ökat engagemang från kommuner och landsting i det två nationella kvalitetsregistren Senior Alert och Svenska palliativregistret. Registren ska både fungera som verktyg för datainsamling och återkoppling och som en följd av det bidra till ett regelbundet analys- och förbättringsarbete på alla nivåer. Vid FOU nu har en utvecklingsledare för det Svenska palliativregistret varit stationerad mellan januari till december 2011. För att effektivisera och maximera möjligheterna att nå så många enheter som möjligt har Team Stockholms län startats. Teamet består av utvecklingsledare från Svenska Palliativregistret och Senior Alert, de har samverkat under året för att på bästa möjliga sätt nå ut i länet. Uppdraget är att införa kvalitetsregistren vid 440 vård- och omsorgsboenden i länet, 196 husläkarmottagningar, 12 geriatriska kliniker och sju akutsjukhus. Från och med december centraliseras denna funktion till Äldrecentrum.

Ett utvecklings- och forskningsprojekt med stöd av FOU nu, har handlat om att införa ApoDos inom slutenvården. Syftet med intervention var att utveckla och effektivisera processen kring läkemedelhantering i stort, öka patientsäkerheten, förbättra arbetsmiljön för sjuksköterskorna och därmed även öka möjligheten till mer patientnära omvårdnadsarbete. Rapporten färdigställdes under 2011.

Syftet med projektet Sammanhållen vård omsorg, samt anhörigstöd vid demenssjukdom är att ta fram en lokal, hållbar modell för hur stöd, vård och omsorg ska fungera för personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Modellen ska utgå från socialstyrelsens ”Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom”. FOU nu fungerar som sammanhållande länk genom huvudprojektledaren. Delprocessledare har rekryterats i alla fem deltagande kommuner (Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby). Delprocessledaren har därefter kartlagt kommunens organisation och deltagande i projektet. Närmare 40 besök har genomförts för att rekrytera deltagare från landstingsverksamheterna. Hitintills har 16 vårdcentraler tackat ja till deltagande i projektet. Samtliga minnesmottagningar och rehabiliteringsverksamheter i området deltar. Kick-offer har hållits i fyra av fem kommuner med sammanlagt 103 deltagare. Det lokala arbetet fortsätter i respektive kommun och beräknas vara klart januari 2012. Medel har sökts för att vidare förankra och fördjupa arbetet under 2012.

En studie med fokus på läkemedelsbehandling för personer med demenssjukdom i samverkan mellan minnesmottagning och primärvård i syfte att studera uppföljning när det gäller insatt läkemedelsbehandling hos de personer som fått diagnosen Alzheimers sjukdom har pågått under 2011. Två av minnesmottagningarna inom FOU nu:s område har deltagit, Jakobsbergsgeriatriken och Brommageriatriken. Totalt hittades drygt 330 personer som genomfört en minnesutredning på någon av enheterna under 2008 och som fått demensläkemedel utskrivet. I nästa steg skickades brev till 240 av patienterna med önskemål om att få tillstånd att läsa deras journaler från minnesmottagningen och vårdcentral. Resultaten redovisas i en rapport i januari 2012.

Projektet Strukturerad information i en sammanhängande vårdkedja för patienter med stroke syftar till att förbättra vårdkvalitet och behandlingsresultat till ökad nytta för strokepatienten genom enhetlig, samordnad och sammanhållen informationsförsörjning för alla berörda vårdgivare och patienten. Projektet består av två delprojekt: att utforma en strukturerad epikrismall och att utforma strukturerade journalmallar som kan användas i en sammanhängande strokevårdkedja. En arbetsgrupp har bildats på

Jakobsbergs sjukhus med representanter från Jakobsbergsgeriatriken, Jakobsbergs VC och Rehab Nordväst för att bidra med synpunkter och förslag till arbetet. Detta leds av en delprocessledare stationerad på FOU nu.

2.1.3 Utvärderingsprojekt

FoU-arbete inkluderar ett visst mått av utvärderingsprojekt. Utvecklingsprojektet med titeln ”Kognitiva hjälpmedel för att förstärka den egna autonomin och livskvalitén för dementa” genomfördes i Sigtuna kommun våren 2011. Projektet fokuserar på äldre personer med demenssjukdom. Involverade verksamheter var ett boende för personer med demenssjukdom samt en dagverksamhet. Målet med projektet var att införa kognitiva hjälpmedel/strategier samt för att öka personalens medvetenhet för utveckling och nya metoder för att förbättra omsorgskvaliteten för personer med demenssjukdom i kommunen. Under våren 2011 fick FOU nu i uppdrag att följa upp projektet vad gäller projektprocessen samt effekter av projektet. Rapporten färdigställdes 2011.

På uppdrag av Hjälpmedelsinstitutet undersöktes sambandet mellan serviceinsatser i ordinärt boende och fysisk tillgänglighet i Solna stad. Mängd och typ av hemtjänstinsats erhöles från en databas inom Solna stad, Mobipen-databasen. För att bedöma den fysiska tillgängligheten i anslutning till bostaden användes delar av screeningverktyget Housing Enabler. I studien inkluderades 161 slumpvis utvalda personer boende på 115 unika adresser. Dessa adresser screenades våren 2011. Rapporten färdigställdes december 2011. Via SKL:s satsning på utvecklingsprojekt för de mest sjuka äldre beviljades Järfälla kommun i samarbete med Psykiatri Nordväst och Action Caring medel för projektet Inter - ACTION: Samordning kring äldre med psykiska funktionshinder och deras anhöriga. Projektet startade hösten 2010 och kommer att avslutas 2013. Målet är att genomföra en försöksverksamhet för multisjuka äldre med fokus på äldre personer med psykiska funktionshinder och deras anhöriga. FOU nu deltar i utvärderingen av projektet.

Inom ramen för regeringsuppdraget Teknik för äldre har FOU nu beviljats resurser från Hjälpmedelsinstitutet för att genomföra en utvärdering av projektverksamheten Nattfrid

i Järfälla kommun. Syftet med projektet är att kunna erbjuda samtliga äldre personer personcentrerad omsorg av hög kvalitet, säkerhet och trygghet i sitt hem dygnet runt. Utvärderingen genomförs i samverkan med FOU i Väst, vilka kommer att utvärdera projekt Nattfrid i Göteborg och Varberg. Planeringen av utvärderingen har påbörjats under hösten 2011 och kommer att slutföras under 2012.

2.1.4 Forskningsprojekt

Det är viktigt för en FoU-verksamhet att samverka i olika forskargrupper från olika universitet och högskolor. FOU nu deltar i forskningsprojekt från bland annat Karolinska Institutet, Handelshögskolan, Stockholms Universitet, Kungliga Tekniska Högskolan, Arkitekturskolan KTH, Lunds Universitet, Ersta Sköndal Högskola. Ytterligare en aktör är Vinnova. De disputerade forskarna föreläser regelbundet vid olika högskolor.

Några exempel på forskningsprojekt är:

Studier av boendeformer och goda miljöer för äldre. Studien avser boendemiljöer för sköra äldre personer och var ett doktorandarbete i samverkan mellan FOU nu och Arkitektuskolan, skolan för Arkitektur och samhällsbyggnad, Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, Stockholm. Avhandlingen lades fram i oktober 2011. Avhandlingen som är en sammanläggnings avhandling bär titeln: Architecture and Ageing, on the interaction between frail older people and the built environment. En huvudpunkt i arbetets slutsatser är bland annat att det behöver finnas interaktivitet i designprocessers organisation, byggandets projektering och arkitekturtävlingars organisationsformer för att kunna skapa en empatisk arkitektur för framtidens sköra äldre personer.

Under 2011 har FOU nu fortsatt forskningssamarbetet med FOU Nordväst och Institutionen för Socialt arbete, Stockholms universitet om hur föräldrar till vuxna barn med långvariga psykiska funktionsnedsättningar upplever vård, omsorg och stödinsatser från landsting och kommuner.

Ett samarbete har inletts med Institutionen för System- och datavetenskap vid Stockholms Universitet för att undersöka möjligheter för tekniska lösningar/hjälpmiddel inom funktionshinderområdet. Forskningsfrågorna berör både framtagande av tekniska lösningar samt brukarnas upplevelser av användandet.

FOU nu har under 2011 koordinerat och ansvarat för den svenska forskningsinsatsen i ett internationellt forskningsprojekt finansierat av European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). Projektet har titeln; Inequalities and Multiple Discrimination in Access to Health Care. Projektets syfte är att undersöka och jämföra ojämlikheter samt den eventuella förekomsten av multipel diskriminering i 5 EU-länder (Sverige, Österrike, Italien, Tjeckien och Storbritannien). I varje land har 36 intervjuer genomförts med sjukvårdsanvändare och 25 intervjuer med hälso- och sjukvårdspersonal, inklusive beslutsfattare och juridiska experter. Projektet har resulterat i en nationell bakgrundsrapport och en jämförande slutrapport.

FOU nu medverkar vid uppbyggnad av en forskarutbildning inom aktionsforskning för personer inom offentlig verksamhet där verksamheten även har en representant i arbetsutskottet för Swedish Participatory Action Research Consortium (SPARC).

Forskning om psykiska funktionsnedsättningar har initierats under året. FOU nu har påbörjat en diskussion om forskningssamarbete med FOU Nordväst och Institutionen för Socialt arbete, Stockholms universitet om hur brukare upplever vård, omsorg och stödinsatser från landsting och kommuner. En ytterligare forskningsfråga som initieras från Institutionen för Socialt arbete är äldre och missbruk, samt även gruppen funktionshindrade personer med missbruksproblematik. Diskussion om frågeställningar och upplägg samt finansiering pågår.

Under hösten 2011 har FOU nu på uppdrag från SKL tagit fram en forskningsöversikt över ojämlikheter i äldreomsorgen i Sverige. Översikten sammanfattar forskning om äldreomsorgen under 2000-talet med fokus på åren 2005 och framåt. Översikten kommer att färdigställas i januari 2012.

Forskare på FOU nu har under 2011 varit handledare till 4 kandidatuppsatser; ”Fallförebyggande sjukgymnastiska interventioner för sköra äldre - en litteraturstudie”, ”Effekter av styrketräning hos sköra äldre - en litteraturstudie”, ”Reliabilitetstest av maximal gånghastighet på 10 meter hos personer över 65 år på särskilt boende” samt ”Samband mellan hjälpberoende och smärta respektive otrygghet hos personer på särskilt boende”. En läkare har under sin ST-utbildning fått handledning till uppsatsen ”Diagnos och behandling av geriatriska patienter med urinvägsinfektion - Ett utvecklingsarbete vid Jakobsbergsgeriatriken”.

En doktorand som jämför stöd till anhöriga boende i storstad och på landsbygden har fått handledning från forskare på FoU-verksamheten. Två doktorander från Karolinska Institutet får mentorstöd via FOU nu.

En student från Sophiahemmet högskola har fått handledning i sin magisteruppsats av FOU nu. Titeln på arbetet är; Sjuksköterskors bemötande av aggressiva uttryck vid demenssjukdom, en kvalitativ intervjustudie med sjuksköterskor verksamma inom geriatriska enheter i Stockholm. Arbetet lades fram i maj 2011.

Professor Laura Fratiglioni från Karolinska Institutet har presenterat sin forskning för läkarna på Jakobsbergsgeriatriken en dag under våren.

Samverkan har även skett mellan Fou nu och Centre for Research Utilization, CRU, Karolinska Institutet. Resultatet blev forskningsartikeln Swedish translation, adaptation and psychometric evaluation of the Context Adaptation Index, CAI. Denna artikel skickades in till en vetenskaplig tidskrift för publikation. Referees accepterade svar har inkommit. Publikation kommer att ske under 2012.

2.1.5Handledning och nätverk

FOU nu ska vara ett nav för nätverk och möten mellan forskare och praktiker, mellan olika grupper och professioner. Exempel på detta har tydligt redovisats i denna verksamhetsberättelse, till exempel också; Professionell utveckling för personal inom

hälso- och sjukvården; Dagens studenter – framtidens medarbetare, Landstingsstyrelsens förvaltning och Centrum för Klinisk Utveckling, KI; Kvalitetsarbete inom geriatriken och den palliativa vården, HSN-f; nätverk för personer som gör förebyggande hembesök. Ett nationellt nätverk för FoU-enheter, FoU-Välfärd (www.fouvalfard.org) är ett ytterligare ett nätverk som FOU nu deltar i. I detta nätverk byts information och kunskap på nationell nivå. Ytterligare ett nätverk är med de övriga fyra äldre FoU-enheterna inom Stockholms län, dvs. Nestor FoU-center, Seniorium, TioHundra och Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum.

FOU nu har under året handlett ett flertal lokala projektledare i ägarkommunerna och inom landstinget samt även studenter på olika nivåer inom akademien. Ytterligare nätverk utgörs av att respektive forskare deltar i olika nätverk utifrån sitt speciella forskningsområde eller sin yrkesprofession.

Fyra nätverksträffar för sjukgymnaster och arbetsterapeuter har arrangerats under 2011. Vårens möten belyste ämnen som Rehabiliterande förhållningssätt och Medicintekniska produkter, 20 respektive 10 personer deltog. Första träffen på hösten behandlade ämnet Tvångs- och skyddsåtgärder inom demenvård. Forskaren Lars Sonde presenterade Demenscentrums rapport ”För vems skull? Om tvång och skydd i demensvården”, 20 personer deltog. Vid sista träffen berättade två sjukgymnaster och en arbetsterapeut om deras kandidatuppsatser samt upplevelser av att börja studera igen.

Studenter från Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet, har varje termin fått möjlighet att göra sina fältstudier med handledning från FOU nu. Under våren 2011 togs 3 studenter emot och under hösten fyra stycken.

2.2 Ej genomförd aktivitet som planerades i verksamhetsplanen för 2011

I verksamhetsplanen för 2010 står det att FOU nu ska utveckla ett fokusområde som belyser äldre personer med missbruksproblematik. Ämnet har tagits upp i FoU-rådet

samt i nätverket för FoU-enheter inom äldreområdet i länet (tanken var att samtliga 5 FoU-äldre enheter skulle belysa olika aspekter på samma problemområde) och även med den lokala FoU-enheten inom socialtjänsten (IFO), FoU NordVäst. FoU NordVäst har gjort en kartläggning av förekomst av personer med missbruksproblematik i våra kommuner. Data som berör personer över 65 år har FOU nu fått tillgång till. FOU NordVäst saknar för närvarande medel för att kunna analysera sina data närmare. FOU nu avvaktar med att gå vidare med detta arbete. FoU-rådet har inte ansett att detta område är prioriterat eller inkommit med synpunkter på olika aspekter av problematiken som skulle vara intressant att belysa utifrån ett lokalt äldre perspektiv. Av denna anledning har inte fokusområdet som det står i verksamhetsplanen för 2011 utvecklats under året.

3 Medarbetare

3.1 Ledarskap/medarbetarskap

Samtliga anställda inom FOU nu stimuleras kontinuerligt att utveckla sina ledaregenskaper genom egen ledning av projekt samt olika utbildningsinsatser. Arbetet inom FoU innehåller alltid inslag av ledarskap varför detta område är centralt för att lyckas med vårt uppdrag.

Alla medarbetare har ett ansvar för den gemensamma verksamhetens arbete, utveckling och resultat. Samtliga förväntas ta ansvar och möjligheten till ökat ansvar erbjuds hela tiden. Medarbetarskapet tydliggörs och diskuteras regelbundet vid diskussion om verksamhetens uppdrag och resultat. För att en medarbetare skall vara handlingsinriktad krävs inte bara att denna har kunskap, erfarenhet och flera olika kompetenser utan också vilja och mod att använda sina kunskaper och få goda möjligheter i organisationen och förutsättningar för att använda dessa.

I resultatet av medarbetarenkäten hade FOU nu i genomsnitt högre poäng än för SLSO generellt. Vid en planeringsdag för alla medarbetare vid enheten diskuterades medarbetarenkäten ingående.

Individuella utvecklingssamtal med varje medarbetare genomförs årligen samt om önskemål finns vid ytterligare tillfälle. Individuella planer för kompetenshöjning diskuteras och följs upp. Medarbetarna uppmuntras att delta i kompetenshöjande utbildningar, kurser, konferenser, nätverk, aktiviteter mm.

3.2 Arbetsmiljö och hälsa

FOU nu följer gällande föreskrifter om god arbetsmiljö. Arbetsresor görs med tanke på bästa möjliga miljöval. För att möjliggöra en hälsobefrämjande arbetsplats har samtliga medarbetare informerats och uppmuntras att utnyttja sin friskvårdstimme samt möjligheten att få träningskort enligt SLSO:s policy. På regelbundna arbetsplatsmöten uppmärksammas både psykologiska och sociala förhållanden och arbetsmiljöfrågor av fysisk karaktär. En ergonomisk genomgång av samtliga arbetsplatser har gjorts genom företagshälsovården under året. FOU nu är ISO 14001:2004 certifierade.

3.3 Personal och kompetensförsörjning

FOU nu arbetar aktivt med att skapa möjlighet för medarbetarna att utveckla och ta ansvar för egen kompetens. En god kompetens och tilltro till sin förmåga skapar trygghet i arbetslivet. Forsknings- och utvecklingsarbete bygger på nytänkande, utveckling och lärande; att kontinuerligt revidera gamla invanda arbetsätt och rutiner. Att skapa ett arbetsklimat som möjliggör nya sätt att arbeta och angripa utmaningar är en kärnuppgift för inte enbart verksamhetens ledning utan även för samtliga medarbetare. Syftet med lärande är att utvecklas. För utveckling är det viktigt att ha ett kritiskt förhållningssätt, att våga pröva och experimentera i arbetssituationen, ett sådant lärande ska vara en naturlig del av vardagen, integrerat i verksamheten. Strategiskt viktigt för FOU nu är att alla medarbetare har hög kompetens och erfarenhet för sitt område samt har goda pedagogiska och sociala färdigheter samt kan samverka mellan arbets- och yrkesgrupper, och organisationer.

Planeringsdagar för hela arbetsgruppen har hållits i början av året samt i september. Två specifika forskarseminarier har hållits med personal från FOU nu. Vid det ena medverkade docent Evy Gunnarsson från Institutionen för Socialt arbete, Stockholms universitet, och vid andra tillfället medverkade professor Bengt Starrin från Karlstads universitet. Medarbetare vid FOU nu har deltagit i flera olika nationella och internationella konferenser, mässor mm under året.

Medarbetare anställda under 2011

Befattning	Anställningsform	Kompetens/Utbildning
Verksamhetschef	Heltid	Med dr. Inst. för Folkhälsa och Vårdvetenskap, Uppsala Universitet. Lektor i folkhälsa, Mag. i pedagogik, Lärarutbildning, leg. sjuksköterska, utbildning i ledarskap/organisation.
Bitr. Verksamhetschef Projektledare	Heltid	Mag. i folkhälsa, Karolinska Institutet. Lärare. Utbildning i ledarskap, statistik, brandutbildning, m.m.
Handläggare Projektledare	Deltid* Tj, post doc.	Med dr. Karolinska Institutet. Sjukgymnast. Utbildning i ledarskap
Frilans	Timanställd*	Kommunikatör, regissör, fotograf
Handläggare Projektledare	Deltid*	Distriktssköterska, ledarskap, stresskonsult, mm. Tj.ledig från och med 2011 12 01
Handläggare Projektledare	Heltid*	Fil dr. Ekonomisk historia, Umeå Universitet. Samhällsanalys.
Handläggare Projektledare	Deltid	Med dr. Karolinska Institutet. Sjukgymnast. ledarskap, statistik, mm
Handläggare Projektledare	Deltid	Fil dr. Socialt arbete, Stockholms universitet.
Handläggare Projektledare	Heltid*	Mag. i folkhälsa, Karolinska Institutet.
Handläggare Projektledare	Heltid*	Beteendevetare, Stockholms Universitet
Handläggare Projektledare	Heltid*	Leg. Sjuksköterska
Handläggare Projektledare	Heltid*	Leg. Sjuksköterska, inriktning demens
Handläggare, Projektledare	Deltid*	Leg sjuksköterska, magister stud. inriktning mot palliativ vård
Handläggare	Deltid*	Socionom

* Extern finansiering

Eftersom arbeten ute i ägarkommuner och landstingsverksamheterna bedrivs i projektform innebär det att antalet årsarbetare vid en specifik tidpunkt kan variera. Denna variation kan även förekomma mellan olika år. Antalet årsarbetare beror på hur många olika projekt som påbörjas samt avslutas under ett verksamhetsår samt hur

respektive delprojekt finansieras. Vid behov allokeras konsulter med specifik kompetens till verksamheten. Dessa personer ersätts på timbasis.

Resultat av medarbetarenkäten samt sjukfrånvaro som har registrerats under året:

RE Resultatenhet
407 FOU nu

MEDARBETARENKÄTEN	Resultatenheten		Hela SLSO	
	2011	2010	2011	2010
Svarsfrekvens	88%	75%	81%	81%
Medarbetarindex (=totalindex)	93	83	74	74
Ledningsindex	95	77	73	73
Index - Resultatorienterat ledarskap*	89,5	42,9	66,0	66,3
Medarbetarsamtal	86%	100%	86%	84%
Individuell utvecklingsplan	83%	60%	59%	54%
Hot eller våld Anhörig/Patient	--	0,0%	15,3%	16,4%
Hot eller våld Chef/Medarbetare	--	0,0%	3,8%	3,9%

* Index framräknat som genomsnittet av tre frågor, se fliken "Förklaringar"

Resultatenheten	1/1 - 31/12 2011			1/1 - 31/12 2010		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
SJUKFRÅNVARO						
Antal sjukfrvdagar/anställd och år	1,3	0,0	1,1	11,0	0,0	9,0
varav						
1-14 dagar	1,3	0,0	1,1	2,4	0,0	2,0
15-90 dagar	0,0	0,0	0,0	8,6	0,0	7,0
mer än 90 dagar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Hela SLSO	1/1 - 31/12 2011			1/1 - 31/12 2010		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
SJUKFRÅNVARO						
Antal sjukfrvdagar/anställd och år	18,4	11,9	17,0	17,6	12,0	16,4
varav						
1-14 dagar	5,6	4,7	5,4	5,7	4,9	5,5
15-90 dagar	3,6	2,2	3,3	3,5	1,9	3,2
mer än 90 dagar	9,3	5,0	8,3	8,4	5,1	7,7

3.4 Jämställdhet och mångfald

Utifrån verksamhetens uppdrag strävar FOU nu efter att ha en mångfald av individer med olika kompetenser och synsätt. Tre män har varit knutna till FOU nu under 2010. Det är få män som arbetar inom äldreområdet i Sverige, dock har flera konsulter som anlåtats varit män. Att bejaka olikheter och ta tillvara på personer som tycker annorlunda är en framgångsfaktor vid forsknings- och utvecklingsarbete. Det systematiska arbetsmiljöarbetet samt miljöarbetet kommer att fortsätta att utvecklas under 2012.

Långsiktig personal- och kompetensförsörjning – inom FoU-verksamhet är det en fördel om personal kan varva arbete vid enheten med praktiskt vård- eller omsorgsarbete, undervisning eller forskning mm.

Jämställdhet – FOU nu eftersträvar efter en så jämn könsfördelning mellan manliga och kvinnliga medarbetare som möjligt.

Mångfald och integration – Att även våra utlandsfödda invånare åldras är ett faktum och det finns en strävan efter att FOU nu även ska kunna ha minst ett projekt som vänder sig till utveckling av äldrevård för en sådan grupp. Personal med utländsk bakgrund är välkomna att arbeta/forska/studera/bedriva projekt vid enheten. Idéer, engagemang och viljan till utveckling är det som ska vara ledstjärna för medarbetarna.

4 Ekonomi

4.1 Mål för verksamheten

Ekonomi i balans.

4.2 Resultaträkning

Resultaträkning 2011			
RESULTATRÄKNING (Tkr) (per fratyp)	Bokslut 1112	Budget 1112	Avvikelse mot budget
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Patientavgifter	0	0	0
Såld hälso- och sjukvård ¹⁾	0	0	0
Utskrivningsklara patienter	0	0	0
Utomlänsintäkter	0	0	0
Övrig såld hälso- och sjukvård	0	0	0
FOUU-bidrag	6 561	3 850	2 711
Övriga intäkter	1 671	1 750	-79
S:A VERKSAMHETENS INTÄKTER	8 232	5 600	2 632
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Förändring av semesterskuld	19	0	19
Personalkostnader	-5 350	-3 954	-1 396
Köpta primärtjänster	-92	0	-92
Material och varor	-6	-10	4
Hyreskostnader	-454	-400	-54
IT-tjänster	-248	-184	-64
Övriga kostnader	-1 613	-957	-656
S:A VERKSAMHETENS KOSTNADER	-7 745	-5 505	-2 240
Avskrivningar	-95	-95	0
VERKSAMHETENS RÖRELSERESULTAT	392	0	392
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	392	0	392
Resultat i % av intäkterna	4,8%	0,0%	14,9%

4.3 Aktiviteter/uppföljning

Kontinuerlig uppföljning av verksamhetens ekonomi genomförs tillsammans med verksamhetens controller/ekonom och styrgrupp.

5 Framtidsplaner

Under 2012 kommer verksamheten att fortsätta utvecklas och förändras. Några exempel på kommande utmaningar är:

- ♦ Utveckling av forsknings- och utvecklingsarbete inom området personer med funktionshinder samt inom den geriatriska vården.
- ♦ Utveckling mot längre och hållbara förändrings- och utvecklingsprocesser.
- ♦ Gemensam utveckling av vård och omsorg i samverkan med högskola och universitet vad gäller utveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen i samverkan mellan högskolan och praktiken för studeranden från olika nivåer.
- ♦ Stöd till vård- och omsorgsboenden att använda Svenska Palliativregistret för att säkerställa sin egen kvalitet och kunna göra egna verksamhetsuppföljningar.
- ♦ Utvärdering och vidareutveckling av projektet Äldre personer med psykisk funktionsnedsättning kommer att genomföras. I samband med att rapporten är klar kommer ett antal seminarier att hållas, samt möten för att stärka hållbarheten av resultaten.
- ♦ Inom området demens kommer lokalt utformade utvecklingsprojekt genomföras i flera kommuner där personer från kommunen, primärvård, minnesmottagning och primärvårdsrehab medverkar. Syftet med projektet är att utifrån lokala förutsättningar arbeta med patientsäkerhet och kvalitetshöjande insatser för personer med demenssjukdom i enlighet med de Nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom 2010.
- ♦ Vidare kommer uppföljningen av insatt läkemedelsbehandling hos de patienter som utretts och fått diagnosen Alzheimers sjukdom vid de tre minnesmottagningarna att studeras under förutsättning att etisk kommitté godkänner ansökan.
- ♦ FOU nu avser att öka möjligheten till metod- och projektledarstöd för projektledare i avsikt att varje projekt innehåller ett lärande samt perspektivet, nytta för den äldre personen, medarbetarna och/eller organisationen.
- ♦ Varje projekt som startas ska inte endast ha en tydlig implementeringsplan utan även en god struktur för att nå hållbar utveckling där arbetet ska landa.

Erfarenheter och forskning visar att alltför ofta försvinner effekter av ett arbete när projektledningen eller ”eldsjälen” slutar. Verksamhetsledningarna måste därför ha en tydligare lednings- och implementeringsansvar för införandet av projektresultat som framtagits inom FoU-arbetet inom sina områden.

Förändringsarbete tar tid och forskning visar att förändra attityder, rutiner och arbetssätt tar många år. Det är viktigt att det finns förståelse i verksamheterna och hos ägarna att forsknings- och utvecklingsarbete samt förändringsprocesser måste få ta tid. Ett aktivt ägarskap med ansvar för omsättning av ny kunskap är en förutsättning för framgångsrikt forsknings- förändrings- och utvecklingsarbete.

Eva Henriksen, 2012-01-13

Verksamhetschef FOU nu

